

Indhold

Forord	7
Introduktion	9
Pædagogik, værdier og kultur i Grønland	9
Baggrund	10
'God praksis'?	11
Kapacitetsopbygning handler om mere end kompetencer	12
Pædagogik handler om mere end strategier	14
Udslusning og efterværn	15
Datagrundlag	16
Bogens indhold	16
Kapitel 1. Perspektiver og positioner	21
1.1 Normative og værdimæssige overvejelser (hvordan undgår vi at bedrive etnocentrisme?)	21
Det 'fremmede', det 'grønlandske' og det 'bedrevidende perspektiv'	21
Værdimæssige perspektiver på 'den gode barndom'	23
1.2 De anvendte teoretiske perspektiver	24
1.3 Projektets metodemæssige tilgang	26
Hvad var vores forskningspraksis?	27
Validering af informationer	28
Tolkninger og 'forskerens stemme'	28
Ethiske perspektiver	29
Litteratur:	30
Kapitel 2. Historien om børnehjem i Grønland – brikker til en mosaik	31
Indledning	31
2.1 Moderniseringen af det grønlandske samfund	31
2.2 Udviklingen i omsorg for udsatte børn i perioden	35
2.3 Børnehjemmene professionaliseres	41
2.4 Børnehjemmene i nutiden	44
2.5 De Selvstyreejede døgninstitutioner for børn og unge	47
2.6 Selvejende institutioner	48
2.7 Afslutning	48
Litteratur:	50

Kapitel 3. Hjem og Institutioner – børnehjemmenes opgaver og form	53
Indledning	53
3.1 Den historiske arv: Mellem familiepleje og sanatorie	54
Institutionaliseringens begyndelse	55
Institutionaliseringens sociale baggrund	57
Sanatoriernes indflydelse på institutionaliseringens form	58
Historien og fremtidens opgaver og valg	59
3.2 Institution og/eller hjem?	61
Den grønlandske tradition omkring udsatte børn	61
Hjemliggørelse som international tendens	61
De tidlige grønlandske børnehjem	62
Børnesanatoriernes udvikling og funktionsskift	62
Tilbage til nutiden	63
Lønarbejde og professionalisering	63
3.3 Børnehjemmene i dag – en kort status	64
Institutionerne	64
Målgruppen	64
3.4 De formelle rammer	65
Loven om støtte til børn af 2017	65
FN's Børnekonvention	66
Naalakkersuisuts regler og rolle	67
Tilsynet med børn og institutioner	67
De enkelte institutioners formål	68
3.5 Børnehjemmenes formål og opgaver	70
3.6 Døgninstitutionernes organisationsform	71
Skemaer, planer og institutionalisering af tid og rum	71
Regler, hierarki og bureaukrati	72
Vigtigheden af personlige relationer mellem børn og voksne	73
Fagbureaukratiets udfordringer	74
Diskussion om den professionelle relation til børnene	75
Regelbrud, sanktioner og differentierede pligter	77
Hvor 'total' skal rammen være?	78
Børnenes exit-muligheder	80
3.7 Døgninstitutionernes 'hjemliggørelse'	80
3.8 Afslutning	82
Litteratur:	84
Kapitel 4. Bygninger, rum og deres anvendelse i organisationen	87
Indledning	87
4.1 Form, funktion og mening	88
Skemaer, regler og de fysiske rammer	89
Regler for rummenes brug: Klassifikationer og Rammer	90
Kontrol og eksponering	92
Ligner det hygge?	92
4.2 Funktionalitet og hjemfølelse	94
4.3 Husene i og udenfor byrummet	95

Parcelhuspræg?	95
Samlet eller spredt bebyggelse?	96
Husene i byen	97
4.4 Afdelinger og boenheder	99
4.5 Rum, værelser og områder	102
4.6 De centrale, fælles rum – institutionens hjerte	105
Opholdsstuer, spiserum og køkkener	105
Måltidernes rum	107
Opholdsrum og 'hyggehjørner'	108
4.7 Børnenes værelser: Plakater og afgrænset privathed	110
Multifunktionel og æstetisk vigtig	111
Privathed og mulighederne for kontrol	113
Muligheder for tilbagetrækning	114
Minimalisme som valg	115
Selvskabt 'hjemfølelse'	117
Gange, toiletter, badeværelser og udearealer	121
Depoter, opbevaringsrum, værksteder, kontorer og mødelokaler	123
De 'grå arealers' betydning	124
Det 'skjulte' og det 'forbudte'	124
4.9 De specialiserede rum: Værksteder, musik og spiritualitet	125
Rum til fordybelse, eftertanke og minder	126
4.10 Afslutning	127
Litteratur:	128
Kapitel 5. Socialpædagogik i praksis	129
Indledning	129
5.1 Almen pædagogik og socialpædagogik	130
5.2 De grundlæggende her-og-nu-behov; hvordan opfyldes de?	132
Rutiner og skemaer	132
Voksenrelationernes betydning	132
Velkomst og indslusning – hvordan?	133
Kvalitet	136
5.3 En ramme om grundlæggende udviklingsbehov – hvordan?	137
Deltagelse i skabende arbejde	138
Naturen – kilde til glæde, oplevelser og kvalifikationer	141
Traumer – et spørgsmål	143
Livshistorier og identitetsdannelse	145
5.4 Opdragende omsorg – den store verden	147
Hvordan italesætter vi børnehjem?	148
5.6 Handleplaner	152
5.7 Afslutning	154
Litteratur:	155
Kapitel 6. Medarbejdere, ledelse og omverden	157
Indledning	157
6.1 Rutiner, planer og skemaer	158

Rutinernes nødvendighed	158
Afvekslinger er nyttige	159
Rutinernes hvem, hvad, hvor & hvornår	159
6.2 Regler for små såvel som for store	162
Sanktioner	162
6.3 Medarbejderne og arbejdets organisering	163
Møderne	164
Medarbejderne	165
Projekter og særlige krav til medarbejderne	165
Personaleskift	166
Den truede stabilitet	167
6.4 Ledelsens opgaver	168
Ledelsesstil	168
”Lavpraktisk ingeniørarbejde”	169
Den krævende personaleledelse	169
Det vanskelige fravær	171
En god forstander er en erfaren forstander!	172
6.5 Medarbejdernes videre uddannelse	172
Engagement og motivation	176
6.7 Relationerne til lokalsamfundet	177
6.8 Børnenes skolegang	180
6.9 Udvikling af grønlandske børnehjem	181
6.10 Afslutning	182
Litteratur:	183
 Kapitel 7. Og hvad så bagefter? Efterværn	185
Indledning	185
7.1 Lovgivningen	186
7.2 Det er bare en overgang – om overgange	189
7.3 Efterværn i Grønland	192
Risikofasen	195
Stabiliseringsfasen	196
Selvstændighedsfasen	196
Indgåelse af kontrakter	196
7.4 Hvad siger de unge?	196
7.5 Afslutning	198
Litteratur:	198
 Kapitel 8. Opsamling – Vigtige temaer og forskningsspørgsmål	201
Indledning	201
8.1 Pædagogikker, værdier og kultur	202
8.2 Handleplaner og efterværn	205
8.3 Samspil med lokalsamfundet	206
8.4 Ledelse og personalepolitik	207
8.5 Medarbejdernes efteruddannelse og læring	208
8.6 Afslutning	209